

Nieuwsbrief Pensioenrecht

Jaar 2022 | Uitgave 52
Datum: 3 maart 2022

In deze aflevering:

Recente rechtspraak

Samengesteld door Prof. dr. Erik Lutjens

In de wetenschap dat er belangrijker zaken zijn dan pensioengeschillen in Nederland.

<p>Prof. dr. Erik Lutjens Hoogleraar Pensioenrecht Faculteit der Rechtsgeleerdheid <i>Vrije Universiteit Amsterdam</i> Expertisecentrum Pensioenrecht De Boelelaan 1077 - Initium 1081 HV Amsterdam T (020) 59 86268 M 06 52 418408 E e.lutjens@vu.nl I: www.rechten.vu.nl/expertisecentrumpensioenrecht/</p>	<p>Advocaat bij DLA Piper Nederland N.V. Amstelveenseweg 638 1081 JJ Amsterdam P.O. Box 75258 1070 AG Amsterdam – M 06 52 418408 E erik.lutjens@dlapiper.com</p>
---	---

Rechtspraak

Een selectie van de belangrijkste recent gepubliceerde rechtspraak.

Thema: verplichtstelling bedrijfstakpensioenfonds

- **Hof Arnhem-Leeuwarden 25 januari 2022**

- 1) Het gaat bij de werkingsfeerbepaling om de werkzaamheden die feitelijk worden uitgeoefend. Dat het om slechts tijdelijke activiteiten gaat, doet er niet toe.

Thema: hoofdelijke aansprakelijkheid bestuurder voor premies aan verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds

- **Gerechtshof Den Haag 27 juli 2021**

- 1) Eisen aan melding betalingsonmacht. Het hof oordeelt dat (in dit geval) het gegeven dat een betalingsregeling was getroffen niet betekent dat het Bpf in voldoende mate op de hoogte was van de betalingsonmacht. Dit onder meer omdat het grootste deel van de premievordering dateert van vlak voor het aflopen van de betalingsregeling.
- 2) Aansprakelijkheid beleidsbepaler. Het Hof oordeelt dat de persoon feitelijk het beleid bepaalde en zich naar buiten toe ook zo presenteerde.

- **Belang.** In het arrest van 24.12.2021, besproken in Nieuwsbrief 51, heeft de Hoge Raad geoordeeld dat een melding betalingsonmacht achterwege kan blijven indien het bedrijfstakpensioenfonds al op andere wijze van de betalingsonmacht en de informatie voldoende was zodat het Bpf op basis van de bekende informatie tot een redelijk oordeel kan komen over de oorzaken van de betalingsonmacht. Het – eerder uitgesproken – arrest van het Hof geeft ook invulling aan deze toepassing van de regel over de melding van de betalingsonmacht door te onderzoeken of de informatie – over de betalingsregeling – voldoende was. In lijn met eerdere rechtspraak oordeelt het Hof dat het enkele feit van een betalingsregeling onvoldoende is, zeker voor nieuwe premieschulden waar de betalingsregeling niet op ziet.

- **Hoge Raad 14 januari 2022**

- 1) Eigen grondslag. De hoofdelijke aansprakelijkheid van de bestuurder is zelfstandig en eindigt niet met het einde van de aansprakelijkheid van de rechtspersoon.
- **Belang.** Bij de overgang van de onderneming op grond van art. 7:663 BW en de overgang van de premiebetalingsplicht (voor achterstallige premies) op de verkrijger van de onderneming (dus geen uitzondering ex art. 7:664 BW) vervalt de aansprakelijkheid van de onderneming na een jaar. De vraag is of de ingetreden hoofdelijke aansprakelijkheid van de bestuurder daarmee ook vervalt. Dat is niet het geval oordeelt de Hoge Raad. Een begrijpelijk oordeel.

Thema: pensioenpremie bij faillissement

- **Hoge Raad 25 februari 2022**
 - 1) Pensioenpremie bij homologatie akkoord. De pensioenpremie valt buiten een akkoord met schuldeisers als bedoeld in art. 269 lid 4 Pensioenwet.
- **Belang**. De Hoge Raad beantwoordt de prejudiciële vraag de bepaling dat de homologatie van een akkoord niet geldt voor rechten van werknemers uit een arbeidsovereenkomst ook de pensioenpremies omvat. En beantwoordt dat bevestigend. Begrijpelijk omdat de pensioenpremiebetaling ook de grondslag vindt in de arbeidsovereenkomst. In sommige reactie wordt gesteld dat dit een akkoord in het faillissement zal bemoeilijken zodat een onderneming eerder failliet gaat. Dat is speculeren. Het lijkt me dat het werknemersbelang meebrengt dat pensioenpremies buiten een akkoord blijven.

Thema: Pensioenwet - afkoop

- **Rechtbank Midden-Nederland 27 juli 2022**
 - 1) Afkoopverbod is van dwingend recht. De vordering tot afkoop van pensioen wordt afgewezen omdat het afkoopverbod van dwingend recht is en zich niet het geval voordoet dat een uitzondering van het afkoopverbod aanwezig is.
- **Belang**. Een recht toe recht aan uitspraak die niet anders kon uitvallen gezien het dwingende karakter (strijdige bedingen zijn nietig, art. 65 lid 2 Pensioenwet). Het is meer anekdotisch dat de pensioendeelnemer claimde dat de Pensioenwet niet voor hem gold omdat niet om zijn instemming met die wet was gevraagd.

Thema: informatie over pensioen: corrigeren verkeerde informatie en schade wegens onvoldoende informatie

- **Rechtbank Amsterdam 28 december 2021**
 - 1) Correctie eerder gecommuniceerd pensioenbedrag. De rechtbank overweegt: Uitgangspunt is, zoals [eiser] ook heeft erkend, dat het pensioenreglement bepalend is voor de omvang van zijn pensioenaanspraken. Het staat een pensioenfondsvrij om een aanvankelijk te hoog vastgestelde pensioenuitkering te corrigeren, tenzij dit naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn. Correctie zou naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar kunnen zijn indien de deelnemer er in de gegeven omstandigheden gerechtvaardigd op mocht vertrouwen dat aan hem door het pensioenfonds verstrekte informatie juist was, en hij op grond van deze mededelingen bepaalde concrete financiële verplichtingen is aangegaan die hij niet meer ongedaan kan maken, en waardoor hij in grote financiële problemen komt te verkeren als het pensioen lager wordt vastgesteld dan voorheen.
- **Belang**. Het is invulling van de vaste rechtspraak: informatie is geen rechtshandeling, rechten worden bepaald door het reglement en niet door informatie, het kan echter ingeval van 'nadeel' onrechtmatig zijn vertrouwen op juistheid niet te honoreren.

- **Rechtbank Den Haag 11 januari 2022**

- 1) Onvoldoende informatie bij waardeoverdracht. Bij waardeoverdracht van de pensioenaanspraak van een verzekeraar naar het bedrijfstakpensioenfonds in 2007 deelt het fonds mee dat de overdracht ‘geen financiële’ gevolgen heeft. Daarna wordt het pensioen in 2013 en 2014 gekort. De deelnemer claimt dat als schade. Volgens de rechtbank kan schade nog niet worden vastgesteld, want de korting kan in de toekomst ongedaan worden gemaakt.
- 2) Verjaring. Bovendien is de schadevordering verjaard wat betreft de korting 2013: die is in 2013 medegedeeld, de deelnemer maakt pas eind 2018 na verstrijken van de termijn van vijf jaar aanspraak op schade.

- **Belang.** Deze uitspraak onderstreept het belang van volledige informatie over de voor- en vooral ook nadelen bij waardeoverdracht in verband met de afweging die de pensioendeelnemer maakt om bezwaar te maken als bedoeld in art. 83 Pensioenwet. In een eerder arrest had het Hof Den Haag 8 mei 2018, PJ 2018/101 over dezelfde waardeoverdracht geoordeeld dat wegens de korting de benadeelde pensioendeelnemer recht had op schadevergoeding. De rechtbank gaat daarop in en stelt vast dat in dat geval het pensioen van de benadeelde was ingegaan en de schade dus bepaald kon worden.

- **Gerechtshof Amsterdam 15 februari 2022**

- 1) Voldoende gewaarschuwd over wijziging omrekenfactoren. Door wijziging van omrekenfactoren valt het na doorvoering daarvan ingegane pensioen lager uit dan wanneer de werknemer het pensioen eerder had laten ingaan. De werknemer verwijt het Pensioenfonds een tekortschietende informatie, maar het Hof vindt dat de deelnemer afdoende is geïnformeerd.
- **Belang.** De werknemer was via Nieuwsflitsen geïnformeerd. In algemene zin. Niet specifiek wat dit in de individuele situatie betekende. Maar dat hoeft volgens het Hof ook niet. Het Hof oordeelt dat de werknemer zelf dan maar nader onderzoek had moeten doen. Een lijkt me juiste benadering. Een fonds kan collectief informeren over wijzigingen in reglementen of zoals factoren. Het is niet te verwachten dat ieder een individuele opgave krijgt van de gevolgen, anders dan via het UPO. Indien een werknemer daar specifiek om vraagt, zal daar wel antwoord op gegeven moeten worden en dat antwoord is dan, net als een UPO, weergevende de stand van dat moment.

Thema: einde uitvoeringsovereenkomst

- **Gerechtshof Den Haag 18 januari 2022**

- 1) Opvangen nadelige gevolgen van einde UO op indexatieperspectief. Na een wijziging van de eindloonregeling in een premieovereenkomst sluit de werkgever de UO voor de eindloonregeling. Daardoor valt de bron voor indexatie weg, de toevoeging aan de bestemmingsreserve en de kwantumkorting op de premie. Het Hof acht het in strijd met de redelijkheid en billijkheid dat de werkgever geen afspraken met de pensioenuitvoerder heeft gemaakt om het aldus wegvallen van de indexatie op te vangen. De werkgever wordt veroordeeld die afspraken alsnog te maken alsof de oude UO was voortgezet en om de daarvoor vereiste koopsommen te (blijven) betalen.

- **Belang.** Het einde van de uitvoeringsovereenkomst brengt niet het einde van de pensioenovereenkomst mee. In het reglement staat dat de werkgever de door verzekeraar te verlenen kwantumkorting en winstaandelen voor indexatie zal bestemmen. Het is dan volgens het hof in strijd met de redelijkheid en billijkheid dit perspectief geheel weg te nemen door de UO te beëindigen zonder aanvullende, compenserende, afspraken.

- **Hoge Raad 11 februari 2022**

- 1) Driepartijenverhouding. De achtergrond is de wijziging van onvoorwaardelijke naar voorwaardelijke indexatie. Daarvan heeft Hof Den Haag 21 januari 2020, PJ 2020/20 geoordeeld dat dit strijdig is met art. 20 Pensioenwet. Het gaat er in cassatie om dat het Hof de verzekeraar

heeft veroordeeld dat nakoming van de pensioenovereenkomst. En dat kan volgens de Hoge Raad niet omdat de verzekeraar daar geen partij bij is.

- **Belang.** Dat de Hoge Raad een veroordeling van de verzekeraar tot nakoming van de pensioenovereenkomst niet in stand kon laten is niet verrassend. De uitspraak onderstreept het belang om de 3 partijen met de verschillende grondslagen van de rechtsbetrekkingen (pensioenovereenkomst, uitvoeringsovereenkomst, pensioenreglement) scherp te blijven (onder)scheiden. Een opvallend tussenzinnetje in de uitspraak van de Hoge Raad is dat dat de werknemer partij is bij de uitvoeringsovereenkomst met de verzekeraar via het derdenbeding (art. 6:254). Hier ligt een hele problematiek achter, na te lezen in Asser/Lutjens, 2019, Pensioen.
- **Rechtbank Den Haag 19 oktober 2021**
 - 1) Uitlooprisico gedekt? Na het einde van de uitvoeringsovereenkomst is het uitlooprisico verzekerd voor deelnemers die arbeidsongeschikt zijn en een Wia uitkering ontvangen, dus de wachttijd van de loondoorbetaling hebben doorlopen. In dit geval had de werknemer aan de laatste voorwaarde niet voldaan.
 - **Belang.** Een veel voorkomend discussiepunt, ook bij kwesties van individuele einde van de deelneming. De vraag zou hier ook kunnen zijn of een goed werkgever hier niet moet voorkomen dat de zieke werknemer in een pensioengat valt.

0000000000000000